

**Darganfod
Dadlau
Dewis**

—
**Discover
Debate
Decide**

Gweithgaredd ABCh Blwyddyn 10 Pwerau Cynulliad Cenedlaethol Cymru – gwir neu gau?

Beth yw Cynulliad Cenedlaethol Cymru?
Mae Cynulliad Cenedlaethol Cymru'n cynnwys 60 o Aelodau Cynulliad o bob rhan o Gymru. Mae nhw'n cael eu hethol gan bobl Cymru i'w cynrychioli nhw a'u cymunedau, i wneud cyfreithiau ar gyfer Cymru, ac i sirchau bod Llywodraeth Cymru yn gwneud ei gwaith yn iawn.

Pwerau Cynulliad Cenedlaethol Cymru – Gwir neu Gau?

Amcanion:

Hyrwyddo ymwybyddiaeth o'r pwerau datganoledig sydd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru.

Grŵp blwyddyn: 10

Tasg:

- Rhannwch y dosbarth i bârau.
- Rhowch gardiau i bob pâr.
- Gofynnwch i bob pâr i benderfynu pa gardiau sy'n cynnwys Bynciau gall y Cynulliad wneud penderfyniadau yn eu cylch a pha gardiau sy'n cynnwys pynciau heb eu datganoli, sef pwerau Senedd y Deyrnas Unedig.
- Trafodwch yr atebion gyda'r dosbarth.

Nodyn ar gyfer athrawon:

Cynulliad Cenedlaethol Cymru yw'r corff sy'n cael ei ethol yn ddemocrataidd i ddeddfu ar gyfer Cymru ac i ddwyn y Llywodraeth i gyfrif. Gall wneud cyfreithiau mewn 20 o Bynciau sydd wedi'u datganoli.

O dan Rhan 4 o *Ddeddf Llywodareth Cymru 2006* ("Deddf 2006"), caiff y Cynulliad Cenedlaethol basio deddfau, a elwir yn "Ddeddfau'r Cynulliad" (neu "Filiau'r Cynulliad" yn eu ffurf arfaethedig), yn y meysydd lle mae ganddo bwerau deddfwriaethol. Nodir y pwerau deddfwriaethol hyn yn yr 20 Pwnc yn Atodlen 7 i Ddeddf 2006.

Adnoddau: cardiau wedi'u torri o Adnodd 01. Mae atebion ar gael yn Adnodd 02.

Pynciau i'w trafod ac i ofyn cwestiynau yn eu cylch:

- A ddylai'r Cynulliad gael rhagor o bwerau deddfu?

Adnodd 01 – Gwir neu Gau?

Gosodwch y cardiau yn ôl y pynciau gall Cynulliad Cenedlaethol Cymru wneud penderfyniadau yn ei gylch.

Iechyd a lles anifeiliaid	Hela â chŵn
Dosbarthiad ffilmiau	Darlledu
Amgueddfeydd ac orielau	Hybu busnes
Telegyfathrebu	Olew a nwy
Gwasanaethau post	Dosbarthu a chyflenwi trydan
Ynni niwclear a gosodiadau niwclear gan gynnwys diogelwch	Y Gwasanaeth Gyrfaeodd
Addysg	Cefn gwlad a mannau agored
Organebau a addaswyd yn enetig	Llygredd
Gwarchodaeth amgylcheddol gan gynnwys sylweddau peryglus	Cadwraeth natur
Diogelu yr arfordir a'r amgylchedd forol (gan gynnwys gwely'r môr)	Darparu systemau llethu tân awtomatig mewn mannau preswyl newydd

Diogelwch bwyd	Cynllunio teuluol
Erthylu	Camddefnyddio a delio cyffuriau
Rheoli traffig	Tramgwyddau traffig ffyrdd
Trwyddedu gyrrwyr	Croesfannau i gerddwyr
Arwyddion traffig	Hedfan
Carafannau preswyl a chartrefi symudol	Awdurdodau lleol
Gorchmynion ymddygiad gwrthgymdeithasol	Cofrestru genedigaethau, priodasau a marwolaethau
Cyflogau a lwfansau Aelodau Cynulliad	Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru
Amddiffyn palnt a'u lles	Bathodynau i'w harddangos ar gerbydau modur gan bobl anabl
Y Loteri Genedlaethol	Chwaraeon
Cynllunio gwlad a thref	Rheoli adnoddau dŵr (gan gynnwys cronfeydd dŵr)

Y Gymraeg	Y Comisiynydd Plant
Y Sêl Gymreig (bathodyn ar gyfreithiau'r Cynulliad)	Priffyrdd

Adnodd 02 – Atebion

lechyd a lles anifeiliaid GWIR	Hela â chŵn GAU
Dosbarthiad ffilmiau GAU	Darlledu GAU
Amgueddfeydd ac orielau GWIR	Hybu busnes GWIR
Telegyfathrebu GAU	Olew a nwy GAU
Gwasanaethau post GAU	Dosbarthu a chyflenwi trydan GAU
Ynni niwclear a gosodiadau niwclear gan gynnwys diogelwch GAU	Y Gwasanaeth Gyrfaedd GWIR
Addysg GWIR	Cefn gwlad a mannau agored GWIR
Organebau a addaswyd yn enetig GWIR	Llygredd GWIR
Gwarchodaeth amgylcheddol gan gynnwys sylweddau peryglus GWIR	Cadwraeth natur GWIR
Diogelu yr arfordir a'r amgylchedd forol (gan gynnwys gwely'r môr) GWIR	Darparu systemau llethu tân awtomatig mewn mannau preswyl newydd GWIR

Diogelwch bwyd GWIR	Cynllunio teuluol GWIR
Erthylu GAU	Camddefnyddio a delio cyffuriau GAU
Rheoli traffig GWIR	Tramgwyddau traffig ffyrdd GAU
Trwyddedu gyrrwyr GAU	Croesfannau i gerddwyr GAU
Arwyddion traffig GAU	Hedfan GAU
Carafannau preswyl a chartrefi symudol GWIR	Awdurdodau lleol GAU
Gorchmynion ymddygiad gwrthgymdeithasol GAU	Cofrestru genedigaethau, priodasau a marwolaethau GAU
Cyflogau a lwfansau Aelodau Cynulliad GWIR	Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru GWIR
Amddiffyn palnt a'u lles GWIR	Bathodynau i'w harddangos ar gerbydau modur gan bobl anabl GWIR
Y Loteri Genedlaethol GAU	Chwaraeon GWIR
Cynllunio gwlad a thref GWIR	Rheoli adnoddau dŵr (gan gynnwys cronfeydd dŵr) GWIR

Y Gymraeg GWIR	Y Comisiynydd Plant GWIR
Y Sêl Gymreig (bathodyn ar gyfreithiau'r Cynulliad) GWIR	Priffyrdd GWIR